

สารบัญ

บทนำ	27
ภาค 1 กฎเกณฑ์ทางการคลัง	31
บทที่ 1 การคลัง	33
1. ที่มาและความหมายของการคลัง	33
1.1 ที่มาของการคลัง	33
1.2 ความหมายของการคลัง	38
2. เป้าหมายทางการคลังและเครื่องมือทางการคลัง	40
2.1 เป้าหมายทางการคลัง	41
2.1.1 การจัดสรรการใช้ทรัพยากรของสังคม	42
2.1.2 การกระจายรายได้ที่เป็นธรรม	42
2.1.3 การรักษาสถียรภาพทางเศรษฐกิจ	43
2.1.4 การส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ	43
2.2 เครื่องมือทางการคลัง	44
2.2.1 รายรับสาธารณะ	45
2.2.1.1 รายได้สาธารณะ	46
2.2.1.2 หนี้สาธารณะ	46
2.2.2 รายจ่ายสาธารณะ	48
2.2.2.1 เงินในงบประมาณ	49
2.2.2.2 เงินนอกงบประมาณ	51
บทที่ 2 วินัยทางการคลัง	59
1. สถานะและความหมายของวินัยทางการคลัง	61
1.1 สถานะของวินัยทางการคลัง	62
1.1.1 วินัยทางการคลังที่เป็นกรอบในทางการเมือง	62
1.1.2 วินัยทางการคลังที่เป็นกรอบในทางกฎหมาย	63

1.2 ความหมายของวินัยทางการคลัง	64
1.2.1 วินัยทางการคลังในความหมายอย่างกว้าง	65
1.2.2 วินัยทางการคลังในความหมายอย่างแคบ	65
2. หลักการพื้นฐานทางการเมือง	67
2.1 หลักนิติรัฐ	67
2.2 หลักแบ่งแยกอำนาจ	68
2.3 หลักประชาธิปไตย	69
3. หลักการพื้นฐานทางการคลัง	72
3.1 หลักความยินยอมในทางภาษี	72
3.2 หลักการก่อหนี้ภายใต้กรอบความยั่งยืนทางการคลัง	73
3.3 หลักทั่วไปทางงบประมาณ	75
3.3.1 หลักความยินยอมในการอนุมัติงบประมาณ	76
3.3.2 หลักระยะเวลาหนึ่งของงบประมาณ	77
3.3.3 หลักความเป็นเอกภาพของงบประมาณ	80
3.3.4 หลักรายได้ต้องมีลักษณะทั่วไป	80
3.3.5 หลักรายจ่ายต้องมีลักษณะเฉพาะเจาะจง	81
3.3.6 หลักดุลยภาพของงบประมาณ	83
3.3.7 หลักการตรวจสอบได้	84
3.3.8 หลักความโปร่งใส	85
3.3.9 หลักเสถียรภาพ	85
3.3.10 หลักประสิทธิภาพ	87
3.4 หลักกฎหมายมหาชนพื้นฐาน	88
4. กฎหมายการคลัง	88
4.1 ความสำคัญของกฎหมายการคลัง : กฎหมายการคลังในฐานะ ที่เป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายมหาชน	89
4.2 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560	91
4.2.1 พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ในการรับรองวินัยทางการคลัง ให้เป็นกฎหมายในระดับรัฐธรรมนูญ	92
4.2.1.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (วินัยทางงบประมาณและการคลัง)	92

4.2.1.2 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (วินัยการเงินการคลัง)	94
4.2.1.2.1 วินัยทางการคลังที่เป็นกรอบในทางกฎหมาย	94
4.2.1.2.2 วินัยทางการคลังที่เป็นกรอบในทางการเมือง	95
4.2.1.3 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (วินัยการเงินการคลังของรัฐ)	97
4.2.2 วินัยทางการคลังในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560	98
4.3 พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561	101
4.3.1 ความทั่วไปเกี่ยวกับพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561	101
4.3.2 สาระสำคัญของพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561	103
4.3.2.1 หมวด 1 บททั่วไป	103
4.3.2.2 หมวด 2 นโยบายการเงินการคลัง	105
4.3.2.3 หมวด 3 วินัยการเงินการคลัง	109
4.3.2.3.1 รายรับสาธารณะ	110
4.3.2.3.1.1 รายได้สาธารณะ	110
4.3.2.3.1.2 หนี้สาธารณะ	112
4.3.2.3.2 รายจ่ายสาธารณะ	113
4.3.2.3.2.1 เงินในงบประมาณ	113
4.3.2.3.2.2 เงินนอกงบประมาณ	114
4.3.2.3.3 ทรัพย์สินของรัฐ	115
4.3.2.3.4 การคลังท้องถิ่น	116
4.3.2.4 หมวด 4 การบัญชี การรายงาน และการตรวจสอบ	117
4.3.2.5 หมวด 5 การตรวจเงินแผ่นดิน	119
4.4 กฎหมายการคลังอื่นๆ ที่สำคัญ	120
4.4.1 พระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. 2491	122
4.4.2 พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561	124

4.4.2.1	สาระสำคัญของพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561	125
4.4.2.2	ประเภทของงบประมาณ	126
4.4.2.2.1	การจัดประเภทของงบประมาณตามนโยบาย ทางการคลัง	126
4.4.2.2.1.1	ระบบงบประมาณแบบแสดงรายการ	127
4.4.2.2.1.2	ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน	128
4.4.2.2.1.3	ระบบงบประมาณแบบฐานศูนย์	129
4.4.2.2.2	การจัดประเภทของงบประมาณตามอิทธิพล ในทางเศรษฐกิจ	129
4.4.2.2.2.1	งบประมาณรายจ่ายประจำ	130
4.4.2.2.2.1.1	งบประมาณบุคลากร	130
4.4.2.2.2.1.2	งบประมาณดำเนินงาน	130
4.4.2.2.2.2	งบประมาณรายจ่ายเพื่อการลงทุน	130
4.4.2.2.2.2.1	งบประมาณรายจ่ายที่ก่อให้เกิดผลผลิต โดยตรง	131
4.4.2.2.2.2.2	งบประมาณรายจ่ายที่ไม่ก่อให้เกิดผลผลิต โดยตรง	131
4.4.2.2.2.3	งบประมาณรายจ่ายเพื่อการโอน	131
4.4.2.2.3	การจัดประเภทของงบประมาณตามกฎหมาย งบประมาณของประเทศไทย	131
4.4.2.3	กระบวนการงบประมาณ	133
4.4.2.3.1	หลักการริเริ่มจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยฝ่ายบริหาร	134
4.4.2.3.2	หลักความยินยอมของรัฐสภาในการอนุมัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปี	137
4.4.2.3.2.1	ขั้นตอนการพิจารณาอนุมัติงบประมาณ ของรัฐสภา	137
4.4.2.3.2.2	ข้อจำกัดในการพิจารณาอนุมัติงบประมาณ ของรัฐสภา	138

4.4.2.3.2.2.1 หลักการห้ามฝ้ายนิตินิบัญญัติในการริเริ่ม กำหนดรายจ่ายแผ่นดิน	138
4.4.2.3.2.2.1.1 หลักการห้ามไม่ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขเพิ่มเติมรายการหรือจำนวนใน รายการงบประมาณ	139
4.4.2.3.2.2.1.2 หลักการห้ามสมาชิกรัฐสภามีส่วนร่วม ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณ	140
4.4.2.3.2.2.2 ข้อพิจารณาบางประการในการพิจารณา งบประมาณงบกลาง	141
4.4.2.3.3 หลักการบริหารงบประมาณโดยฝ่ายบริหาร	145
4.4.2.3.3.1 หลักทั่วไปในการบริหารงบประมาณ	145
4.4.2.3.3.2 การเบิกจ่ายเงินงบประมาณ	147
4.4.2.3.3.2.1 หลักเกณฑ์สำคัญในการเบิกจ่ายเงิน งบประมาณ	148
4.4.2.3.3.2.1.1 การจ่ายเงินหรือก่องหนผู้กักพันได้เฉพาะ มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง มติคณะรัฐมนตรี หรือได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลัง	148
4.4.2.3.3.2.1.2 การเบิกเงินเพื่อการใดจะต้องนำไปจ่าย เพื่อการนั้น	148
4.4.2.3.3.2.1.3 หนี้ต้องถึงกำหนดชำระหรือใกล้จะถึง กำหนดชำระ	149
4.4.2.3.3.2.1.4 ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในปีงบประมาณใด ให้เบิกจากเงินงบประมาณรายจ่ายของปีนั้น	149
4.4.2.3.3.2.2 วิธีการจ่ายเงินงบประมาณ	149
4.4.2.3.3.2.2.1 การจ่ายเงินเข้าบัญชีของเจ้าหน้าที่โดยตรง	150
4.4.2.3.3.2.2.2 การจ่ายเงินเข้าบัญชีของส่วนราชการ	150
4.4.2.3.3.2.3 ผู้มีอำนาจเบิกจ่ายเงินงบประมาณ	150
4.4.2.3.3.3 ข้อพิจารณาบางประการเกี่ยวกับการบริหาร งบประมาณของหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ	151
4.4.2.4 เงินนอกงบประมาณ	153

4.4.3 พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548	156
4.4.4 พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560	159
4.4.5 พระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. 2558	166
ภาค 2 การควบคุมตรวจสอบทางการคลัง	171
บทที่ 3 สภาพบังคับของวินัยทางการคลัง	173
1. การควบคุมตรวจสอบเครื่องมือทางการคลัง	174
1.1 การควบคุมตรวจสอบเครื่องมือทางการคลังภายใต้กรอบ ในทางการเมือง	175
1.1.1 การกระทำทางรัฐบาล	177
1.1.2 การกระทำทางปกครอง	178
1.2 การควบคุมตรวจสอบเครื่องมือทางการคลังภายใต้กรอบ ในทางกฎหมาย	178
1.2.1 การใช้อำนาจนิติบัญญัติ	179
1.2.2 การใช้อำนาจทางปกครอง	180
1.2.3 การรับจ่ายเงินขององค์กรเจ้าหน้าที่ของรัฐ	180
1.2.4 พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ	181
1.2.4.1 ความรับผิดชอบทางแพ่ง	182
1.2.4.2 ความรับผิดชอบทางวินัยข้าราชการ	182
1.2.4.3 ความรับผิดชอบทางอาญา	183
1.2.4.4 ความรับผิดชอบทางวินัยการคลังและการงบประมาณ	183
1.2.4.5 ความรับผิดชอบอื่นตามที่กฎหมายกำหนด	184
2. องค์การควบคุมตรวจสอบทางการคลัง	187
2.1 การควบคุมตรวจสอบภายในฝ่ายบริหาร	188
2.1.1 สำนักงบประมาณ	190
2.1.2 กรมบัญชีกลาง	193
2.1.3 สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ	195
2.2 การควบคุมตรวจสอบภายนอกฝ่ายบริหาร	197
2.2.1 การควบคุมตรวจสอบโดยฝ่ายนิติบัญญัติ	198

2.2.1.1 การพิจารณาอนุมัติกฎหมาย	199
2.2.1.2 การควบคุมตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดิน	200
2.2.1.2.1 การแถลงนโยบายต่อรัฐสภา	201
2.2.1.2.2 การตั้งกระทู้ถาม	201
2.2.1.2.2.1 การตั้งกระทู้ถามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	201
2.2.1.2.2.2 การตั้งกระทู้ถามของสมาชิกวุฒิสภา	202
2.2.1.2.3 การเปิดอภิปรายทั่วไป	202
2.2.1.2.3.1 การเปิดอภิปรายทั่วไปในสภาผู้แทนราษฎร	202
2.2.1.2.3.1.1 การเปิดอภิปรายทั่วไปโดยไม่มีการลงมติ	203
2.2.1.2.3.1.2 การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล	203
2.2.1.2.3.2 การเปิดอภิปรายทั่วไปในวุฒิสภา	203
2.2.1.2.3.3 การเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมร่วมกัน ของรัฐสภา	204
2.2.1.2.4 การให้ความเห็นชอบในเรื่องสำคัญ	204
2.2.1.2.5 การตั้งกรรมาธิการ	204
2.2.1.2.6 การสรรหาและถอดถอนบุคคลในองค์กรต่างๆ	205
2.2.2 การควบคุมตรวจสอบโดยฝ่ายบริหาร : องค์กรอิสระ ตามรัฐธรรมนูญ	207
2.2.2.1 คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน	208
2.2.2.1.1 การตรวจเงินแผ่นดินโดยแท้	211
2.2.2.1.1.1 ลักษณะทั่วไปของการตรวจเงินแผ่นดินโดยแท้	212
2.2.2.1.1.2 ประเภทของการตรวจเงินแผ่นดินโดยแท้	213
2.2.2.1.1.2.1 การตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมาย	214
2.2.2.1.1.2.2 การตรวจสอบประสิทธิภาพ	216
2.2.2.1.1.2.3 การตรวจสอบการเงิน	217
2.2.2.1.1.3 กฎเกณฑ์ที่ใช้เป็นฐานในการควบคุมตรวจสอบ	218
2.2.2.1.1.4 ผลผูกพันของรายงานการตรวจเงินแผ่นดิน	219
2.2.2.1.1.4.1 สถานะและสภาพบังคับของรายงาน การตรวจเงินแผ่นดิน	220

2.2.2.1.1.4.2 การนำรายงานการตรวจเงินแผ่นดินมาใช้ ภายในหน่วยรับตรวจ	220
2.2.2.1.1.4.2.1 ความรับผิดชอบทางแพ่ง	221
2.2.2.1.1.4.2.2 ความรับผิดชอบทางวินัยข้าราชการ	222
2.2.2.1.1.4.2.3 ความรับผิดชอบทางอาญา	222
2.2.2.1.1.4.2.4 ความรับผิดชอบทางการเมือง	222
2.2.2.1.2 การพิจารณาและลงโทษในความผิดวินัยการคลัง และการงบประมาณ	224
2.2.2.1.2.1 ประวัติความเป็นมาของวินัยการคลัง และการงบประมาณ	225
2.2.2.1.2.2 การกระทำที่เป็นความผิดวินัยการคลังและ การงบประมาณตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560	228
2.2.2.1.2.2.1 การดำเนินการในเรื่องวินัยการคลัง และการงบประมาณโดยตรง	228
2.2.2.1.2.2.2 การดำเนินการในเรื่องวินัยการคลังและ การงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการตรวจเงินแผ่นดิน	230
2.2.2.1.2.3 โทษทางปกครองสำหรับความผิดวินัยการคลัง และการงบประมาณ	231
2.2.2.1.2.4 ขั้นตอนในการพิจารณาผิดวินัยการคลัง และการงบประมาณ	232
2.2.2.1.2.4.1 การเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการ ตรวจเงินแผ่นดิน	233
2.2.2.1.2.4.2 การพิจารณาว่ามีหรือไม่มีเรื่องไว้ พิจารณาและแต่งตั้งกรรมการเจ้าของเรื่อง	233
2.2.2.1.2.4.3 การแจ้งข้อกล่าวหาและการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา	234
2.2.2.1.2.4.4 การรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน	234
2.2.2.1.2.4.5 การรับฟังพยานหลักฐานและการจัดทำรายงาน	234
2.2.2.1.2.4.6 การพิจารณาวินิจฉัยโทษทางปกครอง	235
2.2.2.1.2.4.7 การบังคับตามคำวินิจฉัย	236

2.2.2.1.2.4.8 การอุทธรณ์โต้แย้งคำวินิจฉัย	236
2.2.2.1.3 การได้ส่วนร่วมกับองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ เพื่อป้องกันการทุจริต การเลือกตั้งที่ไม่เป็นธรรม หรือ ระงับหรือยับยั้งความเสียหายทางการคลังที่อาจเกิดขึ้น	237
2.2.2.2 คณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ	239
2.2.2.2.1 การควบคุมตรวจสอบการกระทำโดยทุจริตหรือ ประพฤติมิชอบ	240
2.2.2.2.1.1 ความทั่วไป	240
2.2.2.2.1.2 ประเภทของการควบคุมตรวจสอบ	240
2.2.2.2.1.2.1 การควบคุมตรวจสอบในคดีอาญา	241
2.2.2.2.1.2.2 การควบคุมตรวจสอบในคดีการเมือง	242
2.2.2.2.2 การรักษาวินัยทางการคลังที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ เป็นการเฉพาะ	242
2.2.2.2.2.1 การควบคุมตรวจสอบการมีส่วนได้เสียในการ อนุมัติงบประมาณ	243
2.2.2.2.2.2 การได้ส่วนร่วมกับองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ เพื่อป้องกันการทุจริต การเลือกตั้งที่ไม่เป็นธรรม หรือระงับ หรือยับยั้งความเสียหายทางการคลังที่อาจเกิดขึ้น	245
2.2.2.3 คณะกรรมการการเลือกตั้ง	245
2.2.2.3.1 การควบคุมตรวจสอบการแสดงรายการทาง การคลังสำคัญที่เกี่ยวข้องนโยบายของพรรคการเมือง	246
2.2.2.3.2 การได้ส่วนร่วมกับองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ เพื่อป้องกันการทุจริต การเลือกตั้งที่ไม่เป็นธรรม หรือ ระงับหรือยับยั้งความเสียหายทางการคลังที่อาจเกิดขึ้น	249
2.2.3 การควบคุมตรวจสอบโดยฝ่ายตุลาการ	249
2.2.3.1 ศาลยุติธรรม	252
2.2.3.1.1 คดีอาญาทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการตรวจเงินแผ่นดิน	253
2.2.3.1.2 คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐระดับสูงที่เกี่ยวข้องกับการตรวจเงินแผ่นดิน	254

2.2.3.2 ศาลปกครอง	259
2.2.3.2.1 ความทั่วไปเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของศาลปกครอง	259
2.2.3.2.2 บทบาทของศาลปกครองในการรักษาวินัย ทางการคลัง	261
2.2.3.2.2.1 การควบคุมตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมาย ของคำวินิจฉัยความผิดวินัยการคลังและการงบประมาณ ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน	262
2.2.3.2.2.1.1 ความชอบด้วยกฎหมายด้วยเหตุภายนอก ของคำสั่งทางปกครอง	266
2.2.3.2.2.1.2 ความชอบด้วยกฎหมายด้วยเหตุภายในของ คำสั่งทางปกครอง	267
2.2.3.2.2.2 การควบคุมตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมาย ของการกระทำทางปกครองขององค์กรเจ้าหน้าที่ของรัฐ ฝ่ายปกครอง (ที่ไม่ใช่คำวินิจฉัยความผิดวินัยการคลัง และการงบประมาณของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน)	268
2.2.3.2.2.2.1 การควบคุมตรวจสอบนิติกรรมทางปกครอง	268
2.2.3.2.2.2.2 การควบคุมตรวจสอบพฤติกรรมของ เจ้าหน้าที่ของรัฐ	271
2.2.3.2.2.2.2.1 หลักทั่วไปในการควบคุมตรวจสอบภายใน ฝ่ายปกครอง	271
2.2.3.2.2.2.2.1.1 การควบคุมตรวจสอบความชอบด้วย กฎหมายของนิติกรรมทางปกครอง	272
2.2.3.2.2.2.2.1.2 การควบคุมตรวจสอบพฤติกรรมของ เจ้าหน้าที่ในสังกัด	272
2.2.3.2.2.2.2.2 การควบคุมตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมาย ของคำสั่งลงโทษทางวินัยข้าราชการและคำสั่งเรียกให้ เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดทางละเมิดโดยอาศัยฐานมาจาก รายงานการตรวจเงินแผ่นดิน	272
2.2.3.3 ศาลรัฐธรรมนูญ	274

2.2.3.3.1 การควบคุมตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ของกฎหมาย	276
2.2.3.3.2 การควบคุมตรวจสอบการอนุมัติงบประมาณ	277

บทที่ 4 คติวินัยทางการคลัง 281

1. คติรัฐธรรมนูญ	281
1.1 คติร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญควบคุมตรวจสอบความชอบด้วย รัฐธรรมนูญของการกระทำทางรัฐบาล	282
1.2 คติร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญควบคุมตรวจสอบความชอบด้วย รัฐธรรมนูญของร่างกฎหมายของรัฐสภา	284
1.2.1 ร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลั่งกู้เงินเพื่อการ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. ... ขัดต่อมาตรา 169 วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หรือไม่	286
1.2.1.1 สาระสำคัญของคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ	286
1.2.1.2 บทวิเคราะห์คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ	289
1.2.2 ร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลั่งกู้เงินเพื่อการ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. ... ขัดต่อมาตรา 170 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หรือไม่	291
1.2.2.1 สาระสำคัญของคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ	291
1.2.2.2 บทวิเคราะห์คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ	293
1.2.3 ข้อพิจารณาบางประการต่อคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ	296
1.2.3.1 วินัยทางการคลังได้รับการรับรองให้มีสถานะเป็น กฎหมายในระดับรัฐธรรมนูญและมีสภาพบังคับในทาง กฎหมายผ่านการใช้อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในการ ควบคุมตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย	296
1.2.3.2 ศาลรัฐธรรมนูญได้ขยายอำนาจในการควบคุม ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายถึงกลัง ไปถึงความได้สัดส่วนของกฎหมายทางการคลัง	300

2. คดีปกครอง	303
2.1 คดีฟ้องขอให้ศาลปกครองควบคุมตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของคำวินิจฉัยความผิดวินัยการคลังและการงบประมาณของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน	303
2.1.1 การควบคุมตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายด้วยเหตุภายนอกของคำวินิจฉัยชี้ขาดความผิดวินัยการคลังและการงบประมาณ	304
2.1.1.1 สาระสำคัญของคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด	305
2.1.1.2 บทวิเคราะห์คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด	309
2.1.2 การควบคุมตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายด้วยเหตุภายในของคำวินิจฉัยชี้ขาดความผิดวินัยการคลังและการงบประมาณ	310
2.1.2.1 สาระสำคัญของคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด	310
2.1.2.2 บทวิเคราะห์คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด	313
2.2 คดีฟ้องขอให้ศาลปกครองควบคุมตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครองขององค์กรเจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่ายปกครอง (ที่ไม่ใช่คำวินิจฉัยความผิดวินัยการคลังและการงบประมาณของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน)	314
2.2.1 การควบคุมตรวจสอบนิติกรรมทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย	314
2.2.1.1 สาระสำคัญของคำสั่งศาลปกครองสูงสุด	315
2.2.1.2 บทวิเคราะห์คำสั่งศาลปกครองสูงสุด	316
2.2.2 การควบคุมตรวจสอบพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ	317
2.2.2.1 คดีฟ้องเพิกถอนรายงานการตรวจเงินแผ่นดินของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน	317
2.2.2.1.1 สาระสำคัญของคำสั่งศาลปกครองสูงสุด	317
2.2.2.1.2 บทวิเคราะห์คำสั่งศาลปกครองสูงสุด	318
2.2.2.2 คดีฟ้องเพิกถอนคำสั่งลงโทษทางวินัยข้าราชการและคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดทางละเมิดโดยอาศัยฐานมาจากรายงานการตรวจเงินแผ่นดิน	323

2.2.2.2.1 การควบคุมตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมาย	
ด้วยเหตุภายนอกของคำสั่งทางปกครอง	324
2.2.2.2.1.1 สารสำคัญของคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด	325
2.2.2.2.1.2 บทวิเคราะห์คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด	326
2.2.2.2.2 การควบคุมตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมาย	
ด้วยเหตุภายในของคำสั่งทางปกครอง	326
2.2.2.2.2.1 สารสำคัญของคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด	327
2.2.2.2.2.2 บทวิเคราะห์คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด	329

บทส่งท้าย	335
บรรณานุกรม	337
ดัชนีค้นคำ	351

สำหรับเพื่อการศึกษาและการอ้างอิงเท่านั้น
For educational use and reference only